



ПЕРША ШКОЛА ВОДНОЇ ТА ПРОДОВОЛЬЧОЇ СТІЙКОСТІ

ОНЛАЙН-КУРС
**«Вода і продовольство України: прикладні
рішення для громад, агробізнесу та науки»**

МОДУЛЬ № 2. Європейські вимоги у сфері води

Тема: Екологічні вимоги ЄС: Трансформація ринку агрохімії та захист вод.

ЕКСПЕРТ КУРСУ:

Олена КОШИК

Засновниця юридичної компанії Koshyk & Partners Law Firm, що спеціалізується на юридичному супроводі агрохімічного бізнесу

Для кого навчання буде корисним:

Це навчання буде особливо цінним для всіх, хто працює або планує працювати у сфері агробізнесу, агрохімії та управління природними ресурсами.

Зокрема, воно буде корисним для:

- Агровиробників та фермерів — щоб розуміти нові вимоги до використання добрив і пестицидів, уникати штрафів та підвищувати ефективність виробництва
- Виробників та імпортерів агрохімії — для адаптації продукції до вимог REACH та виходу на ринки ЄС
- Агрономів і технологів — для впровадження безпечних та сучасних практик використання ЗЗР і добрив
- Юристів та комплаєнс-спеціалістів — для розуміння нової регуляторної бази та мінімізації юридичних ризиків
- Представників логістичних і дистрибуційних компаній — які працюють з транспортуванням і зберіганням хімічної продукції
- Екологів та спеціалістів з охорони довкілля — для контролю впливу агрохімії на водні ресурси
- Представників органів влади та контролюючих органів — для практичного застосування нових норм і механізмів моніторингу

Навчання також буде корисним для всіх, хто прагне зрозуміти, як європейські екологічні вимоги змінюють агросектор України та чому контроль води починається з контролю хімії.



ВСТУП: Агрохімія та Вода в межах EU Green Deal

Ключовий вектор: Перехід до сталої економічної моделі для забезпечення доступу українських товарів до ринку ЄС.

Водні ресурси: Європейські стандарти

- Інтегроване управління: Впровадження Водної рамкової директиви ЄС.
- Модернізація та очищення: Оновлення систем водовідведення та очищення стічних вод до норм ЄС.
- Екологічна безпека: Раціональне використання води в агросекторі та мінімізація забруднення річок і підземних вод.

Агрохімія: Регулювання та безпека

- Гармонізація з REACH: Впровадження регламентів щодо реєстрації та обмеження хімічних речовин.
- Контроль обігу: Жорсткий нагляд за токсичними сполуками та розвиток «зеленої хімії».
- Управління відходами: Належна утилізація відходів хімічної промисловості.

Стратегія Farm to Fork: Цілі до 2030 року

50% використання пестицидів.

50% втрат поживних речовин з добрив.

Реформа REACH — фільтр безпечної хімії

Реформа UA REACH в Україні є наслідком євроінтеграції та спрямована на гармонізацію українського законодавства у сфері хімічної безпеки з вимогами Європейського Союзу. Назва реформи походить від європейського регламенту REACH (ЄС No. 1907/2006), на основі якого формується українська система регулювання хімічних речовин.

У межах цієї реформи в Україні прийнято **три основні нормативні акти**: закон від 01.12.2022 “Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією”, Технічний регламент щодо безпечності хімічної продукції, затверджений постановою КМУ від 23 липня 2024 р. №847 та Технічний регламент класифікації, небезпечності, маркування та пакування хімічної продукції, затверджений постановою КМУ від 10 травня 2024 р. №539, що гармонізована з європейським регламентом CLP (ЄС No. 1272/2008). Ці нормативні акти формують нову систему контролю за обігом хімічних речовин в Україні.



Законодавчий фундамент: вода та агрохімія

1. Нітратна директива 91/676/ЕЕС →
Законопроект №11486
«Про захист вод від забруднення,
спричиненого нітратами із
сільськогосподарських джерел»

Ключові вимоги:

- Ліміт: 170 кг азоту/га
- Визначення NVZ (вразливих зон)
- Герметичні гноєсховища
- Електронний облік добрив
- Контроль через моніторинг вод

2. Директива про стале використання
пестицидів 2009/128/ЕС → Закон
№4147-ІХ «Про державне регулювання
сфери захисту рослин»

Ключові вимоги:

- Інтегрований захист рослин (хімія як останній крок)
- Буферні зони біля водойм
- Цифрові реєстри та простежуваність ЗЗР
- Сертифікація та навчання операторів
- Техогляд обладнання

3. План реалізації Водної стратегії
(2025–2027)

(розпорядження КМУ №1412-р)

- Визначення NVZ-зон
- Державний моніторинг вод
- Контроль нітратів
- Облік добрив і пестицидів

4. План розвитку іригації до 2050 року

- Модернізація зрошення
- Зменшення втрат води
- ↓ вимивання агрохімії
- ↑ ефективність добрив і ЗЗР



Висновки та практичні рекомендації

Ключові правові аспекти трансформації.

- **Пріоритет безпеки:** Відповідність нормам REACH є обов'язковою умовою для отримання дозволів.
- **Басейнове управління:** Контроль забруднення здійснюється по всій протяжності річкових басейнів.
- **Технологічна оптимізація:** Сучасна іригація знижує витрати препаратів та добрив до 15%.
- **Цифровізація:** Державна інформаційна система забезпечує повну простежуваність руху пестицидів.



Висновки та практичні рекомендації

Чек-лист перед застосуванням агрохімії.

1. **Державна реєстрація:** Наявність у Державному реєстрі пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання України.
2. **Технічна відповідність REACH:** Підтвердження безпеки компонентів для водних екосистем.
3. **Паспорт безпеки (SDS):** Наявність документа українською мовою згідно з регламентами.
4. **Режим використання:** Дотримання лімітів (170 кг азоту/га у зонах NVZ) та буферних зон біля водойм.

Важливо: Юридична відповідальність може настати за самим фактом порушення регламентів, навіть без наявних екологічних наслідків на момент перевірки.

Контроль за водою починається з контролю за агрохімією!





ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

